

אחרים אלא לומר לך כל הדר בחו"ל כאילו עובד עבודת כוכבים ר' זירא הוה קמשתמיט מיניה דרב יהודה דבעא למיסק לארץ ישראל דאמר רב יהודה כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה שנאמר

שלא יעלו בחומה יחד ציד-חזקה:

בבלה יובאו ושמה יהיו עד יום פקדי אותם נאם ה' ורבי זירא ההוא בכלי שרת כתיב ורב יהודה כתיב קרא אחרינא השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה וגו' ורבי זירא ההוא שלא יעלו ישראל בחומה ורב יהודה

השבעתי אחרינא כתיב ורבי זירא ההוא מבעי ליה לכדרכי יוסי ברבי יוניא דאמר ג' שבועות הללו למה אחת שלא יעלו ישראל בחומה ואחת שהשביע הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא ימדו באומות העולם ואחת שהשביע הקדוש ברוך הוא את העובדי כוכבים שלא ישתעבדו בהן ישראל יותר מדאי ורב יהודה אם תעירו ואם תעוררו כתיב ורבי זירא מבעי ליה לכדרכי לוי דאמר שש שבועות הללו למה תלחא הני דאמרן זינן שלא יגלו את הקץ ושלא ירחקו את הקץ ושלא יגלו הסוד לעובדי כוכבים בצבאות או באילות השדה אמר רבי אלעזר אמר להם הקב"ה ישראל אם אתם מקיימין את השבועה מוטב ואם לאו אני מתיר את שרכם בצבאות ובאילות השדה אמר רבי אלעזר כל הדר בארץ

120

3) 1014

גושה גזרו על אוירה לא גזרו והקונה שדה בסוריא כקונה בפרזארי ירושלי למאי הילכתא אמר רב ששת לומר שכותבין עליו אונו ואפילו בשבת בשבת ס"ד כדאמר רבא אומר לעובר כוכבים ועושה ר"ה"ג אומר לעובר כוכבים ועושה ואע"ג דאמירה לעובר כוכבים שבות משום ישוב א"י לא גזרו רבנן: ת"ר

4) 1015

גג והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה: נד והתנחלתם

5) 1016

כמרגמו מתכסהו: (גג) והורשתם את הארץ והורשתם חומה מיושניה ואלו ישבתם בה נ מוכלו להמקיים בה פ ואם לאו לא מוכלו להמקיים בה:

8) 1017

שהפליגו רבותינו (בכחות ק"י): במצות הישיבה בארץ ישראל ושאר מצות מצות ישראל וכן האיש, בכאן נצטוונו במצוה הזו, כי הכתוב הזה היא מצות עשה. ויחזיר המצוה הזו במקומות רבים, באו ורשו את הארץ (דברים ח. א). אבל רש"י פירש. והורשתם את

9) 1018

מצוה ד שנתנו להם הארץ אשר נתן האל ימעלה לנצחיתו לאברהם ליתקן וליעקב ולא נעשה ציד וזלמנו מן האומות או לשממה והוא אמרו להם והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אותה והתנחלתם את הארץ אשר נשבעתי לאבותיכם, ופרט אותה להם בנחמה הזו כולה בגבוליה ונצחיתו כמו שאמר וכלו הר האמורי ואל כל שכני עבריה כהר וצפלה ונגב וצחוף הים וגו' שלא ייטו ממנה מקום, והראיה שזו מצוה אמרו ימעלה צענין המרגלים עלה רש כאשר דבר ה' לך אל חירא ואל תחת ואמרו עוד וצאלום ה' אחסם מקדש ברנע לאמר עלו ורשו את הארץ אשר נתתי לכם, וכאשר לא אבו לעלות צמאמר הוה כבוד ואמרו את פי ה', וכן לא שמעתם הוראה שהוא מצוה לך יעוד והצטמה. (א) זו היא שחכמים קורין אותה מלחמת מלחמה וכן אמרו צמ"י סוטה (מ"ד): אמר (רב יהודה) [רבנן] מלחמת יהושע לכבוש דברי הכל טובה מלחמת דוד להרוחמה כביבוש בכל הדורות. (ב) ואומר אני כי המנוה-שחכמים מפליגים בה והוא דירת ארץ ישראל עד שאמרו כחובות (דף ק"י): כל היולא ממנה ודר בחומה לארץ יהא צענין עובד ע"ו שנאמר כי גרשוני היום מהסתפס בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים, וזוהי זה הפלגות גדולות שאמרו בה הכל הוא ממוצת עשה הוא שנתנו להם לרשת הארץ לשבת בה, א"כ היא מצוה עשה לדורות ממשיך כל אחד ממנו ואפילו בזמן גלות כידוע בתלמוד במקומות הרבה.

9) 1019

אחר כבוש כל ארץ ישראל האמורה בתורה: ז ומותר לשכון בכל העולם חוץ מארץ מצרים וי. מן הים הגדול ועד המערב ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה כנגד ארץ כוש וכנגד המדבר. הכל אסור להתישב בה.

10) 1020

או מביא לו מחצר לחצר שאין עירוב ביניהן מים חמין ונלחרחין בהם קמן ומצטער וכן כל כיוצא בזה: יא הלוקח בית בארץ ישראל מן הנכרי מותר לו לומר לנכרי לכתוב לו שטר בשבת. שאמירה לכתוב בשבת אסורה מדבריהם ומשום ישוב ארץ ישראל לא גזרו בדבר זה. וכן הלוקח בית מהם בסוריא שמוריא כארץ ישראל לדבר זה: יב פוסק

11) 1021

עכ"ם ואל ידור בחוצה לארץ ואפילו בעיר שרובה ישראל שכל היוצא לחוצה לארץ כאילו עובר ע"ו. שנאמר כי גרשוני היום מהסתפס בנחלת ה' לאמר לך עבוד-אלהים

12) 1022

עכשו אין מצוה לדור בה: ז ומביא ממוצת נשם ר"ח כן: ליתא. וזהו הוא כל לקרן דברי הרמב"ם והרמב"ם פסק גם כן בזה. כל דברי המתנין ונתן בשופר לנעוץ לא"י ולירושלים והיא אומרת לעלות מ' ומביא הפלגת ר"ל לא"י גם כן: אלא דרבינו סל שיהא מלח דרבנן: וחזין צמ"י בעובד ר"י אבא ור"ח צמ"י נקט מלחא וקצרי ועובדא דר"ם שאמר אפיו נשא ר"ח

בע"כ כ"א מרחשון תשל"ו

מע"כ הרה"ג מוה"ר אליהו ברזל שליט"א. בענין שכי בספרו לגבי מצות דירה בא"י באתי לעורר שלע"ד לא שייד שיהיה מצוה מתקנתא דרבנן לדור בארץ ישראל אם נימא שליכא מצוה דאורייתא דליכא שום טעם שיחקנו כשבעה"ד אנו מפורים בגלות בכל העולם שלרוב ישראל לא היה אפשר לקיים וכידוע שכל השנים מאחר זמן התנאים היו דרים בא"י מתי מספר שלא הגיע מספרם אפילו לחלק אחד מאלף, ורק בזמננו אחר שנחרכה עיקר ישוב ישראל ע"י הנאצים והרדיפות על הדת ברוסיה ניתוספו לחלק חשוב מכלל ישראל. ואף אם נימא שתיקנו אין תקנתם כלום דהרי לא פשטה לא רק ברוב ישראל אלא אף במיעוט לא פשטה, ולכן הסוברים דאיכא מצוה הוא מן התורה ולהחולקים גם מדרבנן ליכא מצוה. ושייד רק לומר דאיכא מעלה וחשיבות.